

(א) מולין דף טז: פרה פ"ח
מ"ז ספ"ג פ' חק נגעים
פ"ד מ"ו, (ב) פ"י אוב
שם זו נצט כמו כח. ערוך
ערך כחל ג, (ג) שנת קט:
פרה פ"ח מ"ט ע"ש,
(ד) פ"ח: ומקפ"ן (ה) ז"ל
לר' יוסי שמע לבקנן.

הגהות הב"ח

(א) גבי צניק לה וניק:
(ב) שם רבי יוסי אמר אוב
שתחילתו: (ג) שם
והמלא אוב שתחילתו:

גליון הש"ס

גמרא שנים מחולקת
ר"י ורבנן בר. לא זכתי
לבין מה ראה מהמסמך
מדמכשירין דיעבד דמקרי
אגד הא צלל אגוד כלל
ג"כ כשר דיעבד דמקרי
גמתי לא פסקן ולא אגון
כשר ובסוף הקאו דלמאי
כשר וכי זכרתי הוצא
במ"ט דמג"ש היו רק
למפתח א"י רק למטה
יהיה אף שיהיה סיון דלל
אגוד כשר דיעבד דמקרי
שמע דלמד שיש שמה
אגד וי"ט:

מוסף רש"י

אוב ולא אוב יון. וכל
אלו מין אוב יון אלא
שם לן שם לוי (וחזין)
(א) מצות אוב שלשה
קלחים: לזבחה מניח
ובחן אגודה פחות מג',
ואין שלשה גבעולין.
ככל קל"א גבעולין, קניס
דקיס כעין של קניס
(שבת קס).

רבינו הגנאל

(א) היוזמי והיגני מיני
קניס הם. כיון שמשכת
ומתיבשין נושרין עליהן
על הסמכים ועליהם
עצמם, ולפיכך אמרו אין
מסככין בהם, חיישין
דלמא נקטה דעתיה
מיניהו ונפקי אגוד.
לסוכה. אפקותא דדיקלא,
פירוש הצואר של דקל
שנחתך מן הדקל והחרות
עמו דבוקים, מסככין,
ולא גזרין משום חבילות,
דהני אגודתן איגוד
בידי שמים הוא, כלומר
בריותן כך היא. ואפי"פ
שחזרו ואגודו, אינן
דומין לחבילות הנאדרין,
מפני שכל החריות הללו
שעיקרן באפקותא כחד
מחן חשובין, וקיימא לן
אגד בחד לא שמה אגוד.
דוקרי דקני, עיקר הקניס
שנחלוש יש בהן קניס
הרבה דבוקים בעיקרן,
מסככין בהן. דינם כדון
האפקותא. כיון שהוכריז
שמועות של רב חסדא
משמיה דר' אבונא בר
רב שלא, הוכריז נמי
מרריאתא והאוב שיש לו
שם לוי פשוטה היא.

סוכה פרק ראשון סוכה

פא א ב מ"י שם הלכה
ז טו"ע שם ספ"ק
ד:
פב ג מ"י פ"ח מהלכות
סוכה הלכה יא
[טו"ע א"ח שם ספ"ק
טו]:
פג ד טו"ע א"ח סימן
מעג ספ"ק ה:
פד ה מ"י פ"ח מהל'
פרה הלכה ה:
פה ו ז שם הלכה ד:

לעו רש"י

פ"ל"א. י"ח.

רבינו הגנאל (המשך)

(ג) **והשיב** אביי במרייתא
דאגמא ואמר כל ששנתה שמו
קודם מתן תורה, ובאתה תורה
והקפידה עליו והושיבו. סבר
אביי שפיר לזוז בדוקיא
הואלא בדברי ששנתה שמו
קודם מתן תורה ובאתה תורה
והקפידה עליו ונקרא בה. פ"י
במ"ט, כשר אלא שנקרא חסם. ודברי
ששנתה שמו אין אנו יודעים
אותן אלא זה רבותינו הודיענו
שלא שנתו שמו. ובשמועה
באלו ספרות במד' ש"ל רובן.
אמר רב חסדא אגד בחד
לא שמה אגד כדאמרן,
שלישה היו איגוד, שנים
מתחלקות, ורבן סברי היו
איגוד ור' יוסי סבר
לא היו איגוד. דכתיב
ולקחתם אגודת אוב,
וכתיב ולקח אוב וטבל
כמים, וילפינן לקיחת
אוב (ג) נלקיחת אובן,
כלומר דבעינן איגוד. ותנן
במסכת פרה פ"ק י"א
מצות אוב שלשה קלחים
ובהן שלשה גבעולים, ר'
יהודה אומר של שלשה
שלשה, אוב שיש בו
ג' קלחים מפסגו ואגודו.
פסגו ולא אגודו, אגודו
ולא פסגו, לא אגודו ולא
פסגו (כשרו). ר' יוסי
אומר שלשה גבעולים,
שירים שנים, ונדרומו
כל שהוא. ואוקימנא לר'
יוסי ג' גבעולים לכבב,
כלומר השנים (ז) אינן
נאגדין לפיכך פסולין.
לרבנן למצוה שלשה ואם
עשה שנים כשר. כדנתיב
אוב לרבנן תחלו שנים,
ושיריו אחד כשר, ואינו
פסול אלא עד שיהא
אחד כשיריו. ירושלמי אין
חבילה פחות מכ"ח.

(א) מ"ד רבינו נראה דגריס
דכתיב אבי דגם בחמיני אין
מסככין דלל כתיב דילן וי"ט.
(ב) כמ"י להלן ג. השעמך
פירוש זה השנין למונין ונכתב
שם "זה מלאכו לא דקרי".
ולכחו לוי מתחיל ללשוני
של רבינו והלא יתר שוה
פירוש ממחן וילכן נכתב
באות שוה(ה) ויש לעיין היטב.
(ג) נראה ל"ל לקיחה לקיחה
מהם כלומר וכו'.
(ד) נראה ל"ל דשנים אין
נקליס אגודה לפיכך פסולין.

דסרי ריחיהו. מבאש ריחם: **היומי והיגני**. מיני סנה: **דנפרי**
נושרין. נושרין עלין שלהן: **אפקותא דדיקלא**. מולא הדקל
כשהוא סמוך לקרקע יוצאים בו דוקרנין הרבה סביב: **ואע"ג**
דאגדי. שמחזרין ענפי האילין יחד ודמי לחזילין דלמרחן אין מסככין
בהן: **ואע"ג דהדר אגדי** להו איהו.

הענפים של מעלה כדי להסכין מפני
שמתפללין לכאן ולכאן ויוקפיין למעלה
ואין סותמים הנקב: **אגד בחד** לא
שמה אגד. כל דבר יחיד המחובר
יחד ולאגוד בפני עצמו אינה אגודה
עד שיתן דבר אחר עמו ויאגדס יחד:
דוקרי דקני. כעין אפקותא דדיקלא
אלא שזה של קניס וזה של דקלים:
קניס ודוקריס. משמע תרי מילי
ודוקריס כמו יחפור דקרי (ב"ב דף
ג.) פ"ח צלע"ז: **קניס של דוקריס**.
שיוצאים בגזעם כמין דוקריס הרבה:
מסככין צהן. ולא משווין להו
כחבילה: **מרריאתא דאגמא**. חזרת
של אגס: **אזוב**. כל היכא דכתיב
אזוב דריש ליה הכי: ולא כל **אזוב**
שיש לו שם לווי. הכא נמי מרור
כתיב ולא מררתא דאגמא דהוא שם
לווי: כל שנשתנה שמו קודם מלן
תורה. שיש בו ממנה מינין וכל
אחד שם לווי לו כמו **אזוב** כוחלת
וקודם מתן תורה היה זה שמו ובאתה
תורה והקפידה שכתוב צממה מקומות
אזוב ולא נכתב בלאחד מהן אחד
משמות הללו ש"מ אסתם **אזוב** קפיד
רחמנא: **הני**. מרריאתא לא נשתנה
שם קודם מתן תורה וכשנתנה
תורה לא היו קרויין אלא מרור סתם
וכשהוכריז מרורים שם זה היה
במשמע: **לא שמה אגד**. לא לעינין
חבילה לסכך ולא לעינין אגודת
אזוב: **ששנה קלחין**. שרשין: **וצהן**
ששנה גבעולין. גבעול לכל קלח.
גבעול הוא קנה האמצעי שהזרע

צראשו כקניסוס ופשתן: **רבי יוסי**
אומר. לא קמן מפרש פלוגמיהו:
שיריו. אס נכל האחד לאחר זמן
שיריו כשרים צשנים: **גרדומיו**.
כשמזין צו פעמים הרבה מתוך
שגבעוליו רכים משתברים וכל שהוא
המשתייר באגודה כשר וצבד שישמירי
מכל אחד ואחד כל שהוא שתהא שם
אגודתו קיימת: **קא סלקא דעסיא**.
דחא דלמר רב חסדא שנים מחלוקת
רבי יוסי ורבנן הכי מפרש פלוגמיהו
והכי שמעינן לה דמדשיריו שנים לר'

יוסי תחילתו נמי שנים דיעבד: **למאנה**. לכתחילה: **ומדריזי יוסי**.
צעי שלג מיהא למאנה מכלל לרבנן דלמרי שלשה לעכב דחי אינהו
נמי למאנה ולא לעכב מאי אחא רבי יוסי לאפלוגי ומאי מחלוקת
דקאמר רב חסדא דלרבי יוסי שמה אגד ולרבנן לא שמה אגד: **אזוב**
שחילתו שנים. פסול וכן **אזוב** שלשה ונפלו שנים מן האגודה
ונשתייר אחד פסול: **ואינו פיר כו'**. כלומר אין תחילתו כשר אלא
בשלשה דצזיר מהכי לאו אגודה היא ואין שירים כשרים אלא צשנים:
איפוך. סברא דידן דלמרחן לעיל קא סלקא דעתיה דנפרשה לרב
חסדא הכי דלר' יוסי שלשה לעכב כדמפרש הכא בהדיא ומכלל שלשה
(לרבנן שמע רבי יוסי) דקאמרי למאנה ולא לעכב: **והסניא**.
בניחוסא: **לרבנן** לא גרסינן. שאין זו לשון גמרא ומיהו על כרחך
רבנן קאמרי לה דחא ר' יוסי שלשה לעכב שמעינן לה: **אזוב שחילתו**
שנים. כשר: **ושיריו אחד**. נמי כשר: **ולא פסול**. תחילתו עד שיהא
אחד. וקס"ד דסיפא נמי הכי מיפרשא ואין שיריו פסולים עד שיהא
אחד ולהכי פריך שיריו אחד סלקא דעתין ליפסל והא קתני כשר:
אלא

אפקותא דדיקלא. מולא הדקל כשהוא סמוך לקרקע יוצאים
בו דוקרנין הרבה סביב: **ואע"ג דאגדי** שהם מחזרין
בענפי האילין יחד כך פירש בקונטרס ואין זה אלוותא דדיקלא דפרק
כל שעה (פסחים דף לט. ושם) דהוא עשז הגדל סביב הדקל ויוצאים
בו משום מרור ואי מן הדקל הוא

אדסרי ריחיהו שביק (א) להו ונפיק אמר רב חנן
בר רבא הני היוזמי והיגני מסככין בהו אביי
אמר בהיוזמי מסככין בהיגני לא מסככין
מאי טעמא כיון דנתרי מרפייהו שביק לה
ונפיק אמר רב גידל אמר רב יהא אפקותא
דדיקלא מסככין בהו אע"ג דאגדי אגד בידי
שמים לא שמה אגד אע"ג דהדר אגדי
להו איגד בחד לא שמה אגד אמר רב
חסדא אמר רבינא בר שלא הני דוקרי דקני
מסככין בהו אע"ג דאגדי נינהו אגד בידי
שמים לא שמה אגד אע"ג דהדר אגדי להו
איגד בחד לא שמה אגד תניא נמו הכי
קנים ודוקרנין מסככין בהן קנים פשיטא
אימא קנים של דוקרנין מסככין בהן ואמר
רב חסדא אמר רבינא בר שלא יהני
מרריאתא דאגמא אדם יוצא בהן ידי חובתו
בפסח מיתוביה (א) אזוב ולא אזוב יון ולא
אזוב כוחלי ולא אזוב מדברי ולא אזוב רומי
ולא אזוב שיש לו שם לווי אמר אביי כל
שנשתנה שמו קודם מתן תורה ובאת' תורה
והקפידה עליה בידוע שיש לו שם לווי והני
לא נשתנה שמיהו קודם מתן תורה כלל
רבא אמר הני מרריאתא סתמא שמיהו והאי
דקרי להו מרריאתא דאגמא משום דמשתכח
באגמא אמר רב חסדא איגד בחד לא שמה
אגד שלש שמה אגד * שנים מחלוקת ר' יוסי
ורבנן דתנן **מצות אזוב שלשה קלחים** ובהן
שלשה גבעולין רבי יוסי אומר מצות אזוב
שלשה גבעולין ושיריו שנים וגרדומיו כל
שהוא קא סלקא דעתין מדשיריו שנים תחילתו
נמי שנים והאי דקתני שלשה למצוה ומדריזי
יוסי שלשה למצוה לרבנן שלשה לעכב
והתניא ר' יוסי אומר אזוב (א) תחילתו שנים
ושיריו אחד פסול ואינו כשר עד שיהא
תחילתו שלשה ושיריו שנים איפוך לר' יוסי
שלשה לעכב לרבנן ישלשה למצוה והתניא
אזוב (א) תחילתו שנים ושיריו אחד ואינו
פסול עד שיהא תחלתו ושיריו אחד כשר
אחד פסול הא אמרת שיריו אחד כשר
אלא

משום דשכיון באגמא. כי האי
גוונא משני רבא פרק
אלו טרפות (מולין דף טז: ושם) מלא
מיעה עיקרא דמרריאתא:

בשריש שמה אגד. תימה
דבמסכת אבות (פ"ג
מ"ו) משמע דפחות מחמשה לא שמה
אגד דמתן עשרה שישצני ועוסקין
במורה שכינה ציניה שנאמר אלהים
נצב בעדת אל ומינין אפילו חמשה
שנאמר ואגודתו על ארץ יסדה ומנין
שאפילו שלשה שנאמר בקרב אלהים
ישפוט ואית ספרים דגרסי איפכא
דחמשה נפקא לן מןקרב משום
לאעדת דרישיה דקרא קאי וצלשו
בקרב משמע אמעל כלומר צחי עב
דהיינו חמשה ישפוט ושלשה נפקא לן
מואגודתו על ארץ יסדה ובפ"ק

דצרכות (דף ו' א) לא משמע כן דלמר התם מינין לעשרה שמתפללין
ששכינה ציניהם שנאמר אלהים נצב בעדת אל ומנין לשלשה
שיושצין צדין ששכינה ציניהם שנאמר בקרב אלהים ישפוט ויגירסא
קמייתא ניחא ושמה דלף על גב דבעלמא חשיבא אגודה בשלשה
האי קרא דואגודתו על ארץ יסדה לא מיתוקם אלא בחמשה משום
דכתיב אף ידי יסדה ארץ וצדי יש צה חמש אלצעות:
מצות אזוב שלשה קלחים. גבי **אזוב** דפרה לא כתיב אגודה
אלא גבי **אזוב** דפסח מנרים כתיב ובסיפרי (פרשת חקת)
יליף בג"ש לקיחה לקיחה מה להלן שלשה דאין אגודה צפחות
משלשה אף כאן שלשה ורבנן דלא יליף לעיל גבי לולב לקיחה
לקיחה דמכשרי בשאינו אגוד קסברי דמאזוב לאזוב נאמרה גזרה
שוה ומימה דאי גזרה שוה היא הא קתני סיפא דהך משנה צסוף
פרק אחד עשר דפרה לא אגדן כשר ומ"ש מלולב לרבי יהודה דתניא
אגוד כשר שאינו אגוד פסול משום דיליף לקיחה לקיחה שלשה
ובהן שלשה גבעולין. גבעול אחד לכל קלח וקלח דאי שלשה
לכל קלח וקלח אס כן היינו ר' יהודה דקתני סיפא ר'
יהודה אומר שלש על שלש ומשנה זו שנויה בצורך במסכת פרה
התכלת (מנחות דף לה:) דלמרי צני רבי חייא גרדומי תכלת כשרין
דמשנה היא במסכת פרה (ע) אי נמי משום אזוב דמאורע אינטריך:

ירקת